

Strana sculptată și intarsiată din anul 1537 din Transilvania/ Romania – Desfășurarea proiectului 2011

Gerdi Maierbacher-Legl

O strană a bisericii din Dupuș, Romania, aparținând goticului târziu, a fost preluată de către atelierelor cu specialitatea mobilier și obiecte de lemn ale facultății, pentru investigații asupra materialelor componente și restaurare (*foto 1*). Prin metoda comparării tehnologice se va verifica atribuirea sculpturii și a intarsiei artistului Johannes Reychmut din Sighișoara. Acest proiect de investigare și conservare, cuprinzând toate măsurile necesare, demarează începând cu anul 2011.

Strana a fost găsită, inițial, fragmentată într-o multitudine de bucăți (*foto 2*). Pentru început acesteia i s-a făcut o documentare fotografică, urmată de o analiză a tehnicii de realizare, prin intermediul unui desen digital CAD. S-a alcătuit apoi o machetă tridimensională, interactivă, oferind posibilitatea privirii modelului realizat din orice parte, orice latură.

La constatările de natură tehnologică s-au adăugat atât determinările microscopice a tipurilor de esențe lemnoase folosite la construcție, furnir și la elementele de intarsie, cât și analiza pigmentilor și lianților folosiți la nuanțarea lemnului sculptat.

Rezultatul testelor microbiologice nu au impus necesitatea vreunui tratament, însă sesizarea unui atac activ de insecte xilofage a impus o acțiune de gazare cu azot, timp de șase săptămâni.

Prin introducerea și amabila susținere din partea firmei de profil Stefan Bibl, Benediktbeuren cât și a entomologului Dr. Uwe Noldt de la Institutul pentru Industria Lemnului a Universității din Hamburg, această acțiune s-a transformat într-un deosebit curs de specializare. Astfel, o lucrare de licență documentează metoda, desfășurarea și determinarea eficienței metodei de combatere a insectelor xilofage.

Premisele au dictat o consolidare intensivă cu rășini acrilice a părților degradate ale stranei. Tehnica tomografiei-computerizate, oferită ca sprijin de partenerii noștri din domeniul medical a furnizat o metodă inovativă de control privind adâncimea penetrării și distribuirea substanței consolidante. Procesul de dezvoltare a unor metode adecvate de completare, și reconstituire ale elementelor sculptate degradate ale stranei a avut, de asemenea, un caracter experimental, apelând de la abordarea sculpturală până la scanări cu laser pentru mașinăriile de frezat-CNC ale inginerilor pe lemn.

Copia exactă a crenelurilor cu sculpturi în basorelief servește la documentarea procesului de realizare a tehnicilor artistice aplicate și a efectului lor vizual.

Reconstrucția empirică a blocurilor de motive decorative ale intarsiei din fundalul stranei face palpabilă pentru studenții efortul enorm implicat în realizarea acestei complexe tehnici (*foto 3*).

Prin finanțarea de către Republica Federală Germană a fost posibilă desfășurarea a două excursii în această toamnă. Prima i-a readus pe studenții acestei linii de specializare pentru a unsprezecea oară în Transilvania. În Biserica din Deal de la Sighișoara, în Biserica-Cetate de la Biertan și, de asemenea, în alte câteva biserici mai mici din satele învecinate s-au păstrat strane ale stilului gotic târziu, cu motive decorative care pot fi asociate cu atelierul lui Johannes Reychmut. În timpul acestei călătorii de studiu de două săptămâni s-a întocmit o foto-documentație cuprinzătoare a acestor strane. Motivele intarsiale pictate fac astăzi obiectul unei teze de masterat.

Cea de-a doua călătorie de studii a avut ca scop compararea tehnologică cu stranele șvabe din Ulm, Memmingen și Blaubeuren. Drept rezultat s-au reperat numeroase aspecte pentru încadrarea extraregională a stilului de la Dupuș..

Prof. Dr. Gerdi Maierbacher-Legl

Universität für angewandte Wissenschaft und Kunst

Fakultät Erhaltung von Kulturgut

31134 Hildesheim

Kaiserstraße 19.

Tel.: +49 (0)5121 881-378

E-Mail: maierbacher-legl@hawk-hhg.de

TITLURILE FOTOGRAFIILOR

- Foto 1.* Stalul din Dupuș in situ (fotografia lui Mihály Ferenc).
- Foto 2.* Părți din strană în atelierelor de restaurare din Hildesheim
- Foto 3.* Ornamente intarsie în bloc.

Traducere: Theodora Szanto